

Vady růstu v oblasti čelistí a úst (1. příklad terapie)

Edith Le Braz

Počet dětí s problémy růstu čelistí a zubů stále přibývá. Také ve formě úst se stále častěji objevují anomálie. Vývojové poruchy se ukazují i v růstu kostry.

Protože se jedná o stejnou oblast, ve které se vyskytují také orgány řeči, nabízí se myšlenka ovlivňovat rozličnými pohyby při vytváření souhlásek a samohlásek vývoj v oblasti čelistí a úst. Tak došlo k desetileté spolupráci jedné ortopedky, která se specializuje na čelisti, a muzikoterapeutky. Ukázalo se, že u dětí, které vedle léčby rovnátky chodily také na terapii zpěvem, došlo k rychlejšímu zlepšení a současně také k pozoruhodným duševním změnám.

Výchozí situace v průběhu léčby:

Když terapie začala, bylo Fabiánovi 12 let (chodil do 6. třídy). Rodiče si přáli, aby chodil pouze na terapii zpěvem - bez nápravy jinými prostředky. Fabián byl až do svých dvanácti let jediným dítětem velmi přísných rodičů. Pak se narodila jeho sestra a o rok později bratr. Na jeho vzhledu byla nejnápadnější velmi malá, ostrá ústa a silně předsunutá malá horní čelist a tím také horní ret. Kromě toho bylo možné pozorovat tíhnutí hlavy doprava. Fabián byl tichý, plachý, zcela ve svém vnitřním světě žijící chlapec. Měl málo kontaktu, jak s dospělými ve svém okolí, tak se svými spolužáky. Terapeutku znal již před začátkem terapie, protože se přátelila s jeho rodiči a měla také dítě v jeho třídě. Proto již mezi ním a terapeutkou existoval vztah, který jistě přispěl k tomu, že Fabián velmi ochotně a pilně cvičil.

Cvičení v průběhu terapie:

Terapeutická sezení jsme vždy začínali cvičeními vestoje: s volně pružnými pokrčenými koleny a lehce houpavým pohybem rukou jsme zpívali slabiky „DU - KANG“ nebo „DU - GANG“.

S první slabikou „DU“ se Fabián učil silně vydechovat a silněji cítit nohy. Slovo „KANG“, doprovázeno obrazem stromu, který rozprostírá své kořeny, mu pomáhalo se duševně více otevřít. Ražené hlásky „D“, „K“, „G“ mu dodávaly odvahu vyjít ze sebe s tóny ven.

Další cvičení (stejně tak vestoje) Fabiána přivádělo k ještě intenzivnějšímu citění svých nohou: zpívající hlásky „TU-MU-TA“ nebo „TA-MA-TA“ stále na jednom tónu, jsme se houpali od pat ke špičkám prstů a znovu zpátky, jako kdybychom chtěli nahmatat zemi. Tím jsme dosáhli sekundárního cíle terapie. Prožitek kontaktu se zemí se odrazil v jeho chování: získal odvahu a sílu stát. Tím se otevřel vnějšímu světu a vznikl základ pro to, aby si pevně stál v životě.

Ohebnost a pohyblivost orgánů řeči byla posílena zejména souhláskami „R“ a „L“. Když nechal Fabián s lehkostí a viditelnou radostí rachotivě rolovat „R“, byl uvolňující účinek této hlásky znát na první pohled.

Popsaná úzká, předsunutá horní čelist a horní ret vybízely hledat cvičení, kterými by bylo vytvořeno protichůdné gesto k chybnému růstu. Musely být vybrány hlásky, které vyžadují široké postavení úst a které srovnávají postavení horní a dolní čelisti.

Když se zpívá „M“ s lehkým úsměvem, vytahuje průběh tvoření hlásky ústa do šířky, dotykem rtů vzniká cit pro rovnováhu mezi hořejškem a dolejškem.

K „M“ jsme později přidali ještě „I“ a „NG“, čímž rozšiřující gesto ještě zesílilo, tón získal jasnost a lehkost, které se odrážely také ve Fabiánově výrazu obličeje.

„S“ ve slabice „SING“ pomáhalo spodní čelisti dostat se více dopředu.

Tato cvičení jsme dělali vsedě, protože tak jemné pohyby mimic- kého svalstva působí intenzivněji.

Abychom působili proti tíhnutí hlavy doprava, potřebovali jsme cvičení vestoje, která, vycházejíce z chodidel, dává impuls ke vzpří- mování, který vyzářoval až do držení hlavy. Při zpěvu hlásky „S“ ve vzestupné melodii jsme se, začínajíce ohnutým postavením, postupně napřímovali:

5. příklad

Při cvičení se cítíme jako znějící sloup. - Toto cvičení můžeme dělat také s „L“. Pokud spojíme hlásky „I“ a „NG“ ještě s „S“ nebo „L“, zesílí se impuls vzpřimování:

6. příklad

Zpětný pohled:

Tato a řada jiných cvičení nás při terapeutických setkáních doprovázela dva roky (v 6. a 7. třídě). Fabiánova forma úst se postupně měnila, držení hlavy se téměř narovnal. Fabián se při mluvení a zpěvu učil ústa správně otevírat, aniž by se přitom čelist protahovala na stranu. Ve svém duševním chování se uvolnil a byl sdílnější, rád vyprávěl o všem, co v něm žilo, a při závěrečné divadelní hře v 8. třídě mohl se silným hlasem velmi dobře zahrát svou roli. Při závěrečné slavnosti pro třídního učitele dokonce volně vyprávěl humorný příběh.